

Chceme-li hájit *naše zájmy*, musíme začít *na pracovištích*

Čelíme největšímu útoků od roku 1989. Začal firemními „protikrizovými“ opatřeními v letech 2008/2009, pokračoval loňským úspěšným vládním tažením proti platům zaměstnanců veřejného sektoru a vrcholí letošními reformami, z nichž většina už byla v podstatě schválena.

Následky vládní ofenzívy přitom budou dlouhodobé a dotknou se pracujících ve dvou ohledech:

- Za prvé **brutálně sníží naši životní úroveň** (vyšší DPH, reforma sociálních dávek, zdravotnická a důchodová reforma atd. Nejde ale jen o finance.
- Práce na smlouvu na dobu neurčitou má být ještě méně dostupná, na řadu z nás budou čekat jen překerní pracovní podmínky (práce přes agenturu, práce na dobu určitou atd.). Tato opatření měla a mají jasný **politický cíl: posílit moc firem a co nejméně ztížit pracujícím cestu ke kolektivní obraně svých zájmů**. Jinými slovy, dlouhodobě postrčit poměr sil mezi pracujícími a kapitálem ve prospěch kapitálu.

Demonstrace nestačí

Dnes demonstrujeme ve chvíli, kdy je většina reforem schválena (nebo je téměř jisté, že bude). Neměli bychom si nic nalhávat – **vládě se povedlo v podstatě vše, co chtěla**. Demonstrace, na něž jsme od loňského září chodili, sice přivedly do ulic hodně lidí, povzbudily, ale zároveň **vytvořily nebezpečnou iluzi**, že samy o sobě mohou něco změnit. Nemohly. A nemohou ani teď.

Příznějme si to, z odborových pouličních protestů si vláda nedělala sebemenší hlavu. Zaplněná **náměstí totiž ekonomiku nemohla poškodit** – a právě **ekonomické ztráty způsobené naším odepřením pracovat jsou přitom tou jedinou zbraní**, na kterou kapitál a stát slyší.

V to, že by pracoviště mobilizovaly k činnosti, přitom nemohly odbory doufat, ani kdyby je to snad postupem času bývalo napadlo. Probůh, jak by si takové ambice mohly dělat? Vždyť celé dlouhé předchozí roky dělaly odbory spolu se šéfy vše možné, aby pracoviště udržely v poslušnosti. Využily snad odbory nějak období do roku 2008, kdy firmy trápil nedostatek pracovní síly a kdy by si bývali mohli zaměstnanci *stávkami* vydobýt nejen lepší peníze, ale především též **kolektivní zkušenost vlastní síly a sebevědomí, což by se jim dnes zatraceně hodilo**? Ne, o nic takového odbory neusilovaly. Ještě loni v prosinci před stávkou ve veřejném sektoru odbory ve svém oficiálním metodickém pokynu apelovaly na své členy, aby ke stávce na svých pracovištích – *neagitovali*, aby si nepohněvali zaměstnavatele!

Víc už ale ani slovo, nad rolí odborů se nemá cenu rozhořčovat. Odbory budou vždy vidět ve firmách a státu především *partnery*, s nimiž je třeba udržovat *sociální smír*, a v mobilizovaných pracujících především *ohrožení vlastního postavení*.

Předně jsme selhali my, pracující. Nalijme si čistého vína: odbory vlastně neměly ani koho pacifikovat, na pracovištích jsme nejen během přípravy reforem, ale i dlouhé roky předtím, zůstávali *pasivní*, se svěšenou hlavou.

Od odborů nelze čekat, že by bojovně hájily naše zájmy, my, pracující, ale šlapat vodu naprázdno nemusíme.

Těžká, ale jediná účinná cesta: sebeorganizace a politizace na pracovištích

Co dál? Levicová občanská společnost navrhuje – prosadíme referendum, v němž pak reformy zrušíme. (A mnozí další si už možná připravují předvolební letáky: "Volte ČSSD/KSČM, vláda levice vše napraví.").

Po iluzi, že se něco může vybojovat pouze na náměstích, je to jen další slepá ulička, další způsob, jak si namlouvat, že můžeme obejít rozhodující bitevní pole: pracoviště, místa, kde produkujeme zisk pro firmy či stát a zajišťujeme chod společnosti. Nedělejme tutéž chybu dvakrát.

Tváří tvář vládě a firmám jsme slabí proto, že jsme slabí na pracovištích. Naše bezmocnost bránit naše zájmy vyplývá z naší dosavadní slabosti na pracovištích – a právě jen z pracovišť může vzejít naše případná síla.

Obtížná, dlouhá cesta? Určitě. Ale jediná, která může být efektivní. Ostatně, jediné hnutí, které se v posledním roce navzdory všem svým chybám (rozporuplnému vztahu ke zbytku pracujících) a, pravda, díky svým specifikům něčeho domohlo, bylo lékařské hnutí Děkujeme, odcházíme. Proč? Především proto, že **ohrozilo fungování pracovišť**.

**Právě na pracovištích je třeba začít.
Nestačí poslouchat projevy na demonstracích a brát si letáky,
je třeba mluvit s kolegy v práci, propojovat se s těmi, kdo „chtějí něco dělat“,
nerezignovat předem, hledat příležitosti, kolem nichž je možné
se vsí pečlivostí a rázností zformovat kolektivní vzdor.**

Bude ho potřeba:

V lepším případě si aspoň část toho, co nám vzal stát reformami, vezmeme z kapes firem skrze mzdové požadavky, v horším bude kolektivního boje třeba, pokud firmy přijdou s druhým kolem „protikrizových“ opatření.

V každém případě ale bude mít naše **sebeorganizace** na pracovištích smysl jediné tehdy, bude-li založena na **nezávislé politice**, která bude na rozdíl od odborů tvrdit: s firmami a státem nemáme společného nic jiného než protichůdné zájmy. Na nás není, abychom se starali o to, zda naše požadavky vyhovují potřebám a kondici firmy či národní ekonomiky (ony se na naše potřeby také neohlížejí). My se musíme starat především o to, aby naše požadavky odpovídaly našim **potřebám** a naší **síle** – a o to, jak ji zvětšit a být co nejjednodušší.

Prosazujeme jen své vlastní, třídní, „egoistické“ zájmy, nejen pokud jde o mzdy a pracovní podmínky. **(Stát a firmy přece dělají totéž.)**

Hraje se o hodně – a ani odbory, ani občanská společnost, ani politici, ani firmy naše zájmy reprezentovat nemohou. Jako pracující třída se můžeme opřít jen o **vlastní moc**, která musí mít základy na pracovištích, a **nezávislou, antiparlamentní dělnickou politiku**, která může vycházet jediné z nich: z továren, skladů, nemocnic či kanceláří.

**Demonstrace? Nestačí.
Referendum? Volby? Slepá cesta.**

**Začít musíme na pracovištích,
tam je naše potenciální síla.**

19. října 2011

Kolektivně proti kapitálu (KPK – Česko, Slovensko); protikapitalu.org

Mouvement Communiste (MC – Francie, Belgie); mouvement-communiste.com